

Three women are shown in a sepia-toned portrait at the top of the cover. They are wearing traditional Turkish clothing, including headscarves and high-collared dresses. The woman on the right has a lace collar.

HIFZI TOPUZ

Milli Mücadelede

ÇAMLICA'NIN ÜÇ GÜLÜ

Remzi Kitabevi

Hıfzı Topuz'un kitapları:

Roman: *Meyyâle* (1998), *Taifte Ölüm* (1999), *Paris'te Son Osmanlılar* (1999), *Hatice Sultan* (2000), *Gazi ve Fikriye* (2001), *Çamlıca'nın Üç Güllü* (2002), *Devrim Yılları* (2004), *Tavcan* (2005), *Başın Öne Eğilmesin [Sabahattin Ali Romanı]* (2006 – 36. Orhan Kemal Roman Armağanı, 2007), *Özgürlüğe Kurşun* (2007), *Kara Çılgılık [Lumumba Romanı]* (2008 – Afrika Barış ve Dostluk Ödülü), *Abdülmecit* (2009), *Hava Kurşun Gibi Ağır [Nâzım Hikmet Romanı]* (2011), *Elbet Sabah Olacaktır [Tevfik Fikret Romanı]* (2012), *Vatanı Sattık Bir Pula [Namık Kemal Romanı]* (2013), *Çılgın ve Özgür [Neyzen Tevfik Romanı]* (2014), *Paris'te Bir Türk Ressam [Fikret Muallâ Romanı]* (2014), *Şanlı Kanlı Yıllar* (2017), *Nevbahar* (2018).

İnceleme-Araştırma: *L'information Internationale dans la Presse Turque* (Strasbourg, 1961), *Basın Sözlüğü* (1968), *Kara Afrika* (1970), *Caricature et Société* (Paris, 1974), *Uluslararası İletişim* (1985), *İletişimde Karikatür ve Toplum* (1985), *Lumumba* (1987), *Kara Afrika'da İletişim* (1987), *Journalist: Status, Rights and Responsibilities* (Prag, 1989), *Basında Tekelleşmeler* (1989), *Yarının Radyo-TV Düzeni* (1990), *Siyasal Reklamcılık* (1991), *Dünya Karikatür Tarihi* (1997), *Dünyada ve Türkiye'de Kültür Politikaları* (1998), *Türk Basın Tarihi* (1973, 1996, 2003), *Kara Afrika Sanatı* (2016), *Büyülü Afrika* (2018).

Anı: *Elveda Afrika, Hoşça Kal Paris* (2005), *Fikret Muallâ* (2005), *Paris '68: Bir Devrim Denemesi* (2008), *Bana Atatürk'ü Anlattılar* (2010), *Gülümseyen Anılar* (2011), *Ardından Yıllar Geçti* (Öner Ciravoğlu ile, 2013), *Gizli Aşkılar* (2015), *Atatürk Sesleniyor* (2016), *Bir Zamanlar Nişantaşı'nda* (2017).

Başlıca Ödülleri:

Sertel Demokrasi Ödülü (1998), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Basın Özgürlüğü Ödülü (2003), Lions Kulüpleri Federasyonu Atatürk Barış Ödülü (2004), Osmangazi Üniversitesi Onursal Doktora Ödülü (2005), Orhan Kemal Roman Armağanı (2007), Uluslararası İletişim Araştırmaları Birliği 50. Yıl Ödülü (Paris, Unesco, 2007), Aydınlanma Onur Ödülü (2012-Yeni Kuşak Köy Enstitüleri Derneği), Lubumbashi İletişim Fakültesi Onursal Doktora Unvanı (2013), Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kültür Hizmeti Onur Ödülü (2014), Galatasaraylılar Derneği Onur Ödülü (2014), Aydın Üniversitesi Afrika Dostları Ödülü (2016), Şişli Belediyesi Kitap Haftası Ödülü (2017), Ömür Boyu Basın Başarı Ödülü (Büyükçekmece Belediyesi, 2017) Aydınlanma Ödülü (Beşiktaş Atatürkçü Düşünce Derneği, 2017).

HIFZI TOPUZ

Milli Mücadele’de
Çamlıca’nın Üç Gülü
(Tarihsel Roman)

Remzi Kitabevi

ÇAMLICA'NIN ÜÇ GÜLÜ / Hıfzı Topuz

© Remzi Kitabevi, 2002

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Editör: Yasemin Aktaş

Kapak: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-0894-5

BİRİNCİ BASIM: Kasım 2002

YİRMİNCİ BASIM: Mart 2019

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul
Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090
www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah. Matbaacılar Sitesi
4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul
Sertifika no: 12068 / Tel (212) 629 0615

Cilt: Çifçi Mücellit, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi
5. Cad. No: 24-25 Bağcılar-İstanbul
Tel (212) 629 4783

İçindekiler

I	Çamlıca'da Hulusi Bey Köşkü	9
II	Karakol Örgütü, Milli Kongre ve Direniş.....	34
III	İstanbul Mitingleri	53
IV	İstanbul'un İşgali ve Malta Sürgünleri	72
V	Köşkte Mevsimin İlk Partisi.....	86
VI	Çamlıca'da Başlayan Aşklar	102
VII	Amerikan Mandası.....	130
VIII	Maçka ve Karaağaç Baskınları.....	149
IX	Yüzbaşı Bennett, Ekrem Bey ve Hrisantos.....	161
X	Nazan, Beyaz Ruslar ve Nadya.....	172
XI	Gazi'ye Suikast Girişimi: Mustafa Sagır Olayı	187
XII	Bir Kilit Adam: Pandikyan Efendi	198
XIII	Zeytinburnu Baskınları.....	213
XIV	Mutlu Yarınlara Doğru.....	230
XV	Fransız Kemal Bey	239
XVI	Ali Kemal Olayı.....	257
XVII	Bağ Bozumu	269

BİZ ÇAMLICA’NIN ÜÇ GÜLÜYÜZ

*Biz Çamlıca’nın üç gülüyük,
Aşk bahçesinin bülbülüyük.
Dillerde gezer söyleniriz,
Gamsız yaşarız eğleniriz.*

*Yalnız gezene söz atarız
Nâz eyleyene biz çatarız
Yüz bin kokulu gül satarız
Billâhi cana can katarız.*

Yesâri Âsım Arsoy – Nihavent Şarkı

I

Çamlıca'da Hulusi Bey Köşkü

Ahmet Hulusi Bey, Birinci Dünya Savaşı'ndan önceki yıllarda Madrid ve Londra'da sefir olarak bulunduktan sonra, bir süre Hariciye Nâzırlığı da yapmıştı. Ama Nâzırlığı çok kısa sürdü. İttihat ve Terakki Cemiyeti Mahmut Şevket Paşa'yı sadrazamlığa getirdikten sonra, Hulusi Bey bir daha Kabine'de görev alamadı. Çünkü oldum olası ne İttihatçılardan hoşlanırdı, ne de Enver, Talât ve Cemal Paşalardan. İngiliz yanlısı olarak tanınmıştı; İttihatçılar ise Alman yanlısıydılar.

Hulusi Bey Nezaret'ten ayrıldıktan sonra, Çamlıca'daki, babasından kalma köşke yerleşti. Bu köşk Çamlıca'nın en görkemli yapılarından biriydi.

Bahçenin ortasında fıskiyeli ve kırmızı balıklı bir havuz yer alıyordu. Suyun üstü yer yer nilüferlerle kaplıydı.

Havuzun çevresinde çiçek tarhları düzenlenmişti. Tarhlar her mevsim değişik çiçeklerle doluyordu. Menekşeler, sümbüller, lâleler, nergisler, hüsnüyusuflar, sardunyalar, ıtırılar, aslanağızları, horozibikleri, ateş çiçekleri...

Bahçe duvarlarının diplerinde mor salkımlar, hanımelleri ve sarmaşıklar uzanıyordu.

Yan tarafta fıstık ağaçları, iki palmiye, leylâklar ve pelinler yer alıyordu.

Köşkün ön bahçesinde, havuzun sağ yanına İspanya'dan getirilmiş bronz bir boğa heykeli yerleştirilmişti.

Evin önünde geniş bir teras vardı. Terasın ortasında da bir mermer masa, hasır koltuklar, birkaç şezlong ve yanlarında sakız sardunyaları.

Bahçenin hemen arkasındaki bağ, o çevrenin en güzel ve lezzetli üzümlerini veriyordu. İnce kabuklu kınalı çavuş ve yapıncak üzümleri hiçbir bağın üzümlüne benzemiyordu. Bağın bir köşesinde al pehlivan, pembe çavuş ve kokulu misket asmaları yetiştirilmişti. Hele köşke gece yatısına gelenler, sabahın erken saatlerinde bağdan buğulu üzüm toplamaya bayılıyorlardı.

Üzümlerin bir başka meraklıları da kirpilerdi. Çavuşların ya da sultaniye üzümlerinin renkleri yeşilden sarıya geçer geçmez, sabah karanlığında kirpiler dikenli giysilerinin altından iki ayak üstüne dikilerek üzümleri didik didik ediyorlardı. Yere sarkan salkımlar onların saldırısından kurtulamıyordu.

Kirpilerin de baş düşmanı köşkün kurt köpeği Fox'tu. Fox evin kızlarıyla bağda dolaşırken bir kütük dibine ya da yanda böğürtlenlerin altına gizlenmiş bir kirpi görecekti oldu mu deliye dönerdi. Kirpiyi ısırmaya kalkınca ağzı kan içinde kalır, havlar, çırpırır ama sonunda kirpiyi gizlendiği yerden çıkartırdı.

Bağın orta yerindeki koca bir kiraz ağacı bütün heybetiyle her şeye egemen olmuş gibiydi. Garip bir kiraz ağacıydı bu. Dallarının yarısı sarı kiraz veriyordu, yarısı da kırmızı. Bunu görenler hemen, "Bir dalda iki kiraz/Biri al biri beyaz" türküsünü tuttuyorlardı. Bu kiraz ağacı Hulusi Bey'in marifetiydi. Ağaçlara değişik türden meyveler aşılamayı Avrupa'da öğrenmiş ve bunu keyifle uygulamıştı.

Bağın kenarlarında vişne, dut ve incir ağaçları sıralanıyordu. Bahçenin bir bölümü de çilek ve ahududulara ayrılmıştı.

Saka kuşları ve isketeler bütün meyvelerin baş düşmanıydılar. Kirazlara, dutlara ve çileklere zarar veriyorlardı. Sarıasma kuşları da incirleri rahat bırakmıyorlardı. Sultan Selim incirleri tam balanırken sarıasmalar hepsini didik didik ediyorlardı.

Meyvelerin düşmanlarını sayarken arıları da unutmamak gerekir. Ama onların da kendi düşmanları vardı: Arı kuşları. Tropik ormanların kuşlarını andıran bu yeşil kuşları bilmeyenler papağan sanırdı. Arı kuşları kovanların ağzına yerleşir ve çıkan arıları tek tek yutarlardı. Arı zehirine karşı herhalde bağışıklık edinmişlerdi.

Bahçede ve köşkte ağustosböceklerinin seslerinden hiç durulmazdı. Hava ısınır ısınmaz ötmeye başlarlar ve ortalık iyice kararan kadar seslerini kesmezlerdi.

Bağın yan tarafındaki tarlada da Hulusi Bey kavun karpuz yetiştirirdi. Her gün birkaç karpuz bir sepete yerleştirilerek kuyuya sallandırılır ve soğutulurdu. Kuyu o zamanlar buzdolabı yerine geçerdi. En kötü şey de zaman zaman sepetin ipinin çözülmesi ve karpuzların kuyuda kalmasıydı. Karpuzları çıkartabilmek için bahçıvan, arabacı ve herkes seferber olurdu.

Köşkün manzarası da akıllara durgunluk verecek gibiydi. Bütün Boğaz ayaklarının altındaydı. Yemyeşil sırtlar, korular, çayırılar ve sular arasından güneşin batışını seyretmek tadına doyum olmaz bir zevkti.

Kimlerin köşkü yoktu o zamanlar oralarda? Sadrazam Sami Paşa'nın, onun oğlu Suphi Paşa'nın, Şehzâde Yusuf İzzettin Efendi'nin...

İkinci Mahmut İzzettin Efendi köşkünü üçüncü ikbali yani, Harem'de ilk sırada yer alan yedi kadınından sonra önde gelen üçüncü sevgilisi Tiryal Hanım için yaptırmış ve o öldükten sonra da köşk Abdülaziz'in oğlu Yusuf İzzettin Efendi'ye verilmişti. Yusuf İzzettin Efendi yaşamının kırk yazını bu köşkte geçirmişti.

Onun yanında Hekimbaşı Abdülhak Molla'nın köşkü vardı. O köşkün manzarası anlatıla anlatıla bitirilemezdi. O dönemin ünlülerinden birinin oğlu Semih Mümtaz Bey'e göre köşkün çevresindeki ormanın genişletilmesini engellemek için Molla Hazretleri bir rüya öyküsü uydurmuştu. Molla, ormanın ilerlediği yerlerde bir evliyanın mezarının bulunduğunu rüyasında görmüş ve ilerlemeyi durdurmak için bir türbe yaptırmıştı.

Yine o yakınlarda Viyana Sefiri Arif Efendi ile kardeşinin köşkleri yer alıyordu. Sonra da o köşklere birine Mekke Emiri Şerif Ali Haydar Paşa yerleşmişti. Eski Hicaz Valisi Ahmet Ratip Paşa'nın köşkü de oradaydı.

Daha ileride Reji Komiseri Nuri Bey'in köşkü bulunuyordu.

Nuri Bey 1871 yılında Paris Komünü'ne katılan, sonra da uslu uslu devlet yönetiminde yer alan Jön Türklerden biriydi.

Daha daha kimlerin köşkü vardı o sırtlarda? Öküz Mehmet Paşa'nın köşkü, Osman Paşa'nın köşkü ve daha bir yığın görkemli köşk...

Kimler konuk olurdu o köşklere? Abdülhak Hamit, Recaizâde Ekrem Bey, Ercüment Ekrem Talû, Sermet Muhtar Alus, Yahya Kemal, Halide Edip Hanım, Ahmet Hamdi Tanpınar, Abdülhak Şinasi Hisar ve daha birçok şair ve yazar.

Hulusi Bey otuz yaşlarındayken, babasının isteğine uyarak eski sefirlerden birinin kızı Handan Hanım'la evlenmişti. Handan Hanım gençlik yıllarını babasının yanında Avrupa ülkelerinde geçirmiş, İngilizce ve Fransızca öğrenmişti. O da sevgili eşi gibi İngiltere hayranıydı. Türk doğmuş olmanın üzüntüsünü yaşıyordu. Köşkü İngiltere'den getirtilmiş salon takımlarıyla donatmıştı. Eşinin üzerinde büyük etkisi vardı. Hulusi Bey de karısını taparcasına seviyor ve bir dediğini iki etmiyordu. Handan Hanım ve eşi mutlu bir görüntü veriyorlar ve çevrelerindeki insanları kıskandırıyorlardı.

Handan Hanım'la Hulusi Bey'in ikişer yıl arayla üç kızları oldu. İkisi İngilizce öğrendi, biri de Fransızca. Mütarekenin ilk yılında Neriman 21, Perihan 19, Ümran da 17 yaşındaydı.

1914'te savaş patlak verdiği zaman bütün aile Müttefiklerden, yani İngilizlerden, Fransızlardan ve İtalyanlardan yana olmuştu. Hepsi savaşın İngiltere ve Fransa'nın zaferiyle sona ereceğine inanıyordu. Başka nasıl olabilirdi ki? Ama iktidardaki İttihatçılar bir oldu bittiye dayanarak Osmanlı devletini Almanların yanında savaşa sokunca bütün aile Enver, Talât ve Cemal Paşalara düşman olmuştu. Sonuçta tahminleri doğru çıkmış, savaş Almanya'nın ve Osmanlı devletinin yenilgisiyle sonuçlanmıştı.

Nedim Ağabey

Hulusi Bey'in kızlarının üçü de Nedim Bey'e delicesine âşıktı. Kimdi bu Nedim Bey? Nedim Bey akrabalarıydı. Hem de öyle

uzak akraba değil, Handan Hanım'ın halasının oğluydu. Harbiye'yi bitirdikten sonra İkinci Kolordu'da görev almış, ama her fırsatta Hünkâr Hazretlerini, Sadrazamı ve Harbiye nâzırlarını acımasız bir dille eleştirdiği için hiçbir önemli göreve getirilmemişti. Yani sicili bozuktu. Hakkında pek çok jurnal verilmişti. O da artık bunları kanıksamıştı, yükselmek hiç umurunda değildi.

Kızların üçü de onun ellerinde büyümüştü. Nedim Bey kızları hiç unutmaz, her bayram ve doğum günlerinde elleri kolları hediyelerle yüklü gelirdi. Kızlar da onu görünce bayram ederler ve coşkuyla boynuna sarılırlardı.

Nedim Bey onlara eskiden başından geçen serüvenleri ve aşk öykülerini ballandıra ballandıra anlatır, kızlar da hep aynı heyecanla onu dinlerlerdi. Oysa bunlar hiç de yeni olaylar değildi. Önemli olan anlatım biçimiydi.

Nedim Ağabey'in kızlara anlattıkları yalnız bunlar değildi elbette. Gündemde özgürlük konuları da yer alıyordu. Namık Kemal'den ve Tevfik Fikret'ten sık sık şiirler okunuyordu. Nedim Bey onları öyle bir coşkuyla okuyordu ki, kızlar da aynı heyecanı yaşıyorlardı. Bunlar hep özgürlük ve başkaldırı şiirleriydi. Bu tür şiir saatleri hep Handan Hanım'ın köşkte bulunmadığı zamanlarda düzenleniyordu.

Nedim Ağabey bazen de sözü Mustafa Kemal'e getiriyor ve onun başarılarını anlatırken Hünkâr Hazretlerine ve bütün Saray takımına verip veriyordu. Bunlar kızların hiç kimseden duymadıkları konulardı. Böylece kızlar gizli bir suç ortaklığı duygusuna kapılarak başkaldırının tadını çıkartıyorlardı.

Nedim Bey bazen de dil konularından söz ediyordu:

— Türkçemizi ne ölçüde yitirdiğimizin farkında mısınız? Dilimiz zaten Arapça'nın ve Farsça'nın etkisi altındaydı, şimdi de Fransızca'nın ve İngilizce'nin etkisi altında. Pera Palas hiç Beyoğlu'na yakışıyor mu? Neden Beyoğlu Sarayı demiyorsunuz? Bu sırf, kendimizi yabancılara beğendirmek için bir özentî.

Neden Galata Bonmarşesi diyoruz? Bunun Türkçe adı Galata Ucuzluk Pazarı değil mi?

Neden Rose Noir kabaresi? Kara Gül değil?

Şark Kulübü, Cercle d'Orient'dan daha güzel değil mi?

Neden futbol? Ayaktopu diyemez miyiz?

Nedim Bey bu konularda bir yığın örnek verdikten sonra şöyle diyordu:

— Sorun çok ciddi. Dilde bağımsızlığımız elden gidiyor. Bu bir kültür sorunudur. Yavaş yavaş Fransızların ve İngilizlerin egemenliği altına giriyoruz. Önce ekonomik bağımsızlığımızı yitirdik, sonra da kültürel bağımsızlığımızı. Bunu siyasal bağımsızlık izleyecek. Neye varacak bunun sonu? Böyle giderse elli yıl sonra sokaklarda hiç Türkçe tabela göremeyeceğiz. Önce gazeteler, sonra da okul kitapları yabancı sözcüklerle donanacak. Çocuklarımızın dilini anlayamayacağız. Aman kızlar, çok dikkatli olalım. Yavaş yavaş bütün ulusal kimliğimizi yitiriyoruz.

Nedim Ağabey kızlara aşk ve duygu şiirleri de okuyordu. Âşık olmak, sevmek, sevilme ve sevişmek düşüncesi deli ediyordu kızları. Ama düşlerinin kahramanlarına nerede rastlayacaklardı? Çevreleri de o kadar kısırdı ki. Nerde o duygulu, düşünceli ve yakışıklı gençler?

Nedim Ağabey acaba kızların hangisiyle daha fazla ilgileniyordu, onu bir türlü anlayamıyorlar, birbirlerini de fena halde kıskanıyorlardı.

Nedim Ağabey kızların hepsine sanki birer mavi boncuk vermişti. Her birine ayrı ayrı iltifatlar eder, mutlaka hepsinde ayrı ayrı güzellikler ve özellikler bulur, onları vurgulamaktan hiç mi hiç yorulmazdı. Kızlar da durmadan Nedim Ağabey'den tatlı sözler beklerlerdi. Her yeni giysi, her yeni takı Nedim Ağabey'in hoşuna gitsin diye seçilirdi.

Nedim Ağabey bazen kızlardan birinin elini avuçlarının içine alır ve uzun uzun sıkar, bazen de gözleri bu yakınlaşmaya eşlik ederdi. Sonra gözlerini kızlardan birinin gözlerine diker, tatlı tatlı gülümser, onlar da gözlerini ondan hiç ayırmazlardı. Kızlar Nedim Ağabeylerinin sigarasını yakmak için de birbirleriyle âdeti yarışırlardı. Tatlı ve yumuşak bir el kibriti uzattığı

zaman Nedim Ağabey o eli avuçlarının içine alır ve kolay kolay bırakamazdı.

Kanepede otururken de bazen kızların bacakları Nedim Ağabey'in dizine değeri ve aralarında sıcak bir elektriklenme olurdu. Ama ne o istekli bacak geri çekilirdi, ne de Nedim Bey'in her şeyi algılayan ve değerlendirmesini bilen dizi.

Köşke geliş ve gidişlerdeki yanak yanağa öpüşmelerin de yavaş yavaş trafiğı değışti. Önce Nedim Ağabey'in dudakları kızların dudaklarına yaklaştı, sonra da kızların dudakları Nedim Ağabey'in dudaklarını arar oldu. Her şeye karşın hedefler bilinçli bir biçimde tam seçilmiyor ve dudakların uçları birbirine hiç değmiyordu. Oysa Nedim Ağabey iyi bir nişancıydı, hedefi 12'den vurmasını bilirdi ama kızları ürkütmekten çekiniyordu. Birini, içinden geldiğı gibi tam isabet öpmeye kalksa bu olay elbetteki ötekilerin gözünden kaçmayacak ve gerginlik konusu olacaktır. Ya üçünü de aynı biçimde öpse kim bilir ne olurdu? Mutlaka ilk öpülen ötekini kıskanır ve olay çıkardı. Nedim Ağabey buna fırsat vermedi ve hiçbirisiyle dudak dudağı gelmedi. Oysa kızlar hep bunu bekliyorlar ve öpüşürken başlarını çevirmemeye özen gösteriyorlardı. İçlerinden belki de, "Ne beceriksiz adam şu Nedim Ağabey," diyorlardı.

Gerçekte Nedim Bey kadınlardan, kızlardan korkacak adam değildi. Kendini kadınlara beğendirmekten çok hoşlanırdı. Beğenilmek için de elinden geleni yapardı. Ama işi fazla ileri götürmek de hiç işine gelmezdi. Sonra ne olurdu bunun sonu? Eğer biri kendisine tutulacak olursa onu tekeli altına almaya kalkar, kıskanır ve ona göz açtırmaz olurdu. Bu özenilecek bir durum muydu? Nedim Bey özgürlüğüne düşküncü. İltifat etsin, dalga geçsin, biraz flört etsin, kendisine yüz versinler, hepsi bu kadar. İlişkiyi tadında bırakmak gerekirdi.

Diyelim ki biriyle buluştu, o kız hemen bütün yakınlarına bunu duyurmayacak mıydı? Çevresindeki kadınlar, kızlar her ne kadar, "Vallahi başka hiç kimseye anlatmam," derlerse desinler, her şeylerini tüm ayrıntılarıyla birbirlerine anlatırlardı. Hem de

bütün akla gelmez ayrıntıları. Tabii kendilerine kırık not verilmesine neden olabilecek davranışlarından hiç söz etmezler ve ilişkinin parlak yanlarını da yaldızlayarak anlatırlardı. Nedim Bey de çocuk değildi ki, bu yaşa kadar neler görmüş neler geçirmişti.

Nedim Bey'in kızlarla bir duygusal bir ilişki kurmaya yanaşmamasının bir nedeni daha vardı ki, gerçekte en önemli neden buydu galiba. Nedim Bey gençlik yıllarında kızların annesi Handan'a tutkundu. Aynı yaşlardaydılar. Handan çok hoş ve güzel bir kızdı. Arkadaşları onların bir gün evleneceklerini umut ediyordu. Birbirlerinden çok hoşlanıyorlardı. Sık sık teyze-hala ziyaretleri oluyor ve uzun uzun yalnız kalıyorlardı. Handan da Nedim'i çok beğeniyor ve onun için gıcıklayacak davranışlarda bulunmaktan hiç geri kalmıyordu. O yıllarda Handan Dame de Sion'da okuyordu. Ailenin kızlarına gösterdikleri bu özen ileride iyi bir evlilik yapabilmeleri içindi. Yoksa Handan'ın bir iş ya da meslek sahibi olması kimsenin aklından geçmiyordu. Kızların eğitimi aile için bir yatırımdı. Babıâli'de üst düzeyde bir memur ya da zengin bir paşazâde, kız aileleri için iyi bir damat adayı olabilirdi. Bu gibi gençlerin kısa zamanda paşalığa yükselebilmesi uzak bir olasılık değildi. Çoğu zaman genç kızlar da bu çeşit evlilikler için koşullandırılmış olurlar ve herhangi bir damat adayını kolay kolay beğenmezlerdi. O dönemde kızlar için evlilik yaşı genelde 14-18' di. Ama bazı kızlar, "paşa da paşa" diye tutturlar ve yaşları 30'u aşana kadar, kendilerini mutlu edecek paşayı beklerlerdi.

Handan'ın ailesi de bu çeşit bir damat arıyor ve kızlarının bir Harbiye öğrencisine gönlünü kaptırmasından korkuyordu. Kızlarının eğitimi için yapılan bunca masraf ve gösterilen özen boşuna mıydı? Handan, Nedim'den ne kadar hoşlanırsa hoşlansın annesinin sözünü dinlemek zorundaydı ve halasının oğluyla arasındaki duygusal ilişkiyi bir evliliğe dönüştürmek niyetinde değildi. Bu yüzden de Hulusi Bey'in ailesi Handan'ı ailesinden istediği zaman hiç kimse bu talebi reddetmedi.

Hulusi Bey ideal bir damat adayıydı. Babası, Abdülhamit dö-

*“Biz Çamlıca’nın üç gülüyüz,
Aşk bahçesinin bülbülüüz,
Dillerde gezer söyleniriz,
Gamsız yaşarız eğleniriz...”*

Yesâri Âsım Arsoy’un bu ünlü şarkısına konu olan Çamlıcalı üç kız kardeş, Milli Mücadele yıllarında İstanbul’daki gizli direniş örgütleriyle işbirliği yapmışlar; İngilizlerden ve Fransızlardan önemli bilgiler sızdırarak, düşman kontrolünde bulunan silah depolarının boşaltılıp Anadolu’ya silah sevk edilmesinde görev alarak, direnişe büyük katkıda bulunmuşlardı.

Hıfzı Topuz, romanında bu üç genç kızın gizli kalmış heyecan dolu yaşamlarını ve aşklarını gün ışığına çıkarıyor. Anılara ve belgelere dayanarak kaleme aldığı romanda yazar, Çamlıcalı kızların yaşadıklarından yola çıkarak, Kurtuluş Savaşı’nın çok az değinilen yeraltı örgütlerini ve ajanlarını, gerçek bir halk hareketinin unutulmuş kahramanlarını anlatıyor.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-0894-5

9 789751 408945